

10 นโยบายหลักกระทรวงมหาดไทย : ความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยประยุกต์ตามหลักพุทธธรรม*

10 MAIN POLICIES OF THE MINISTRY OF INTERIOR: PRACTICAL POSSIBILITIES OF LOCAL GOVERNMENT ORGANIZATIONS BY APPLYING ACCORDING TO BUDDHIST PRINCIPLES

พนิดา อมราวิกรม

Panida Amarawikrom

บริษัท เอ็น.เอ.ที.แอนด์เคาน์ จำกัด

N.A.T. Account Co., Ltd.

Corresponding Author E-mail: panida.nat2020@gmail.com

บทคัดย่อ

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนด 10 นโยบายหลัก เพื่อดำเนินการ สำหรับ หน่วยงานในสังกัด ในภาพรวมอาจมีความเป็นไปได้สูง สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงมหาดไทย การนำนโยบายหลักทั้ง 10 นโยบาย ไปสู่การปฏิบัติ มีประเด็นที่ต้องพิจารณาหลายประการ เนื่องจากนโยบายหลัก ได้กำหนด ในภาพรวม สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กร ที่ปฏิสัมพันธ์กับประชาชน อย่างใกล้ชิด จำเป็นต้อง มีการวิเคราะห์นโยบาย และดำเนินนโยบายไปตามกระบวนการของนโยบาย บูรณาการกับการใช้หลักพุทธธรรมคือหลักขรรวาสธรรม 4 ได้แก่ สัจจะ ซื่อสัตย์ พุดจริงทำจริง มหะ การฝึกฝน ฝึกอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับนโยบายทั้ง 10 ประการ ขั้นตอนความอดทน พากเพียรพยายามอดทนอดกลั้นในการวางแผนดำเนินนโยบาย จากจะ เสียสละทรัพยากรและกำลังคนในการดำเนินการตามนโยบาย จะทำให้สามารถดำเนินนโยบายให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: นโยบาย; หลักพุทธธรรม; กระทรวงมหาดไทย; องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The Ministry of Interior had set 10 main policies for operations for affiliated organizations. Overall, there may be a high possibility. For local administrative organizations which were organizations under the Ministry of Interior, pushing all 10 main policies into practice must have to consider several issues because the main policy has been set in general. Local government organization which was an organization that interacts closely with the public requires policy analysis, and operation of the policy according to the policy process by integration with Buddhadhamma which was Gharavasadhmma included Sacca: truth and honesty which was telling the truth and doing the truth, Dama: taming and training oneself which was training the personnel to have knowledge and ability regarding all 10 policies, Khanti: tolerance which was trying to be patient and tolerant in planning the implementation of the policy and Caga: liberality was sacrificing resources and manpower to implement

*Received May 7, 2024; Revised May 13, 2024; Accepted May 15, 2024

policies. Proceeding in that way will be able to implement the policy to achieve the goals effectively.

Keywords: Policy; Buddhist Principles; Ministry of Interior; Local Administrative Organization

บทนำ

กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานระดับกระทรวงที่ดูแล ประชาชน เป็นหลักซึ่งมีหน่วยงานในกำกับ ได้แก่ สำนักปลัดกระทรวงมหาดไทยกรมการปกครอง กรมที่ดิน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมการพัฒนาชุมชนกรมโยธาธิการและผังเมือง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษ และยังมีหน่วยงานรัฐวิสาหกิจในกำกับเช่น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้านครหลวง การประปานครหลวง การประปาส่วนภูมิภาคองค์การตลาดองค์กรจัดการน้ำเสีย (กระทรวงมหาดไทย, 2567) มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบำบัดทุกข์บำรุงสุข การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การอำนวยความสะดวก เป็นธรรมของสังคม การส่งเสริมและพัฒนาการเมืองการปกครอง การพัฒนาการบริหารราชการส่วนภูมิภาค การปกครองท้องถิ่น การส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและพัฒนาชุมชน การทะเบียนราษฎรความมั่นคงภายใน กิจการสาธารณภัย การพัฒนาเมือง และราชการอื่นตามที่มิมีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของ กระทรวงมหาดไทยหรือส่วนราชการที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย

รัฐบาลปัจจุบันซึ่งมีนายเศรษฐา ทวีสินเป็นนายกรัฐมนตรี ได้กำหนด นโยบายหลัก 10 นโยบาย เพื่อให้หน่วยงานในสังกัดของกระทรวงมหาดไทย ได้นำไป วิเคราะห์ และนำไปสู่กระบวนการของการปฏิบัติ โดยบูรณาการให้เข้ากับบริบทของหน่วยงานของตน ทั้งนี้ได้เน้นย้ำถึงความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และภารกิจหลัก ทั้งนี้เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณสามารถสนับสนุนทั้งยุทธศาสตร์ บุคลากร และอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องมือต่าง ๆ ได้ตามความต้องการของแต่ละหน่วยงานอย่างบูรณาการร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการใช้จ่ายงบประมาณ และสิ่งสำคัญจะต้องมีการรักษาวินัยทางการคลังด้วย เพราะเมื่อตั้งเป้าหมายไว้แล้วต้องไม่มีคำว่า “เป็นไปไม่ได้” และการจะทำให้ทุกอย่างเป็นไปได้นั้น ก็เริ่มได้จากการวางแผนที่ดี ซึ่งงบประมาณประจำปีนี้ จะทำให้ท่านและทีมงานมีความพร้อมที่จะดำเนินการตามแผนงานให้สำเร็จต่อไป (รัฐบาลไทย, 2566)

การกำหนดนโยบาย 10 ประการข้างต้น เป็นการให้แนวทาง เพื่อให้หน่วยงานในกำกับ ได้พิจารณา และวิเคราะห์นโยบายประกอบกับการจัดทำแผนงบประมาณในปีงบประมาณ 2567 หน่วยงานในกำกับ ต่าง นำเอานโยบาย 10 ประการข้างต้นมาวิเคราะห์ เข้ากับบริบทของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอยู่ภายใต้กำกับของกระทรวงมหาดไทย ก็ได้้นำเอานโยบาย 10 ประการมาวิเคราะห์เพื่อให้ สอดคล้องกับการใช้งบประมาณในปีงบประมาณ 2567 ด้วย ทั้งนี้การนำเอานโยบาย 10 ประการข้างต้น ซึ่งได้ กำหนดในภาพรวม มาประยุกต์ให้เข้ากับ บริบทของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อาจจะต้องใช้ปัจจัยหลาย ประการ ประกอบกับหลักพุทธธรรม ซึ่งก็คือหลักของฆราวาสธรรม 4 ประการ จึงจะสามารถทำให้นโยบายทั้ง 10 ประการนั้น มีความเป็นไปได้ มีภาพเห็นเป็นประจักษ์ สู่สายตาของประชาชนเกิดประโยชน์ต่อ ประชาชน และองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานตามนโยบาย ในส่วนของแผนงานโครงการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

แนวคิดเกี่ยวกับนโยบาย

นโยบายสาธารณะ หมายถึง อำนาจในการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าของสังคมทั้งหมด ซึ่งผู้ที่มีอำนาจในการ จัดสรร คือ รัฐบาล และสิ่งที่รัฐบาลตัดสินใจที่จะกระทำหรือไม่กระทำเป็นผลมาจากการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่า

ของสังคม (Easton, 1953) นโยบายสาธารณะเป็นความสำคัญและจำเป็นสำหรับการศึกษาทางการเมือง การปกครอง การบริหาร และสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ นโยบายสาธารณะมีรากฐานมาจากสภาพปัญหาต่าง ๆ ของสังคม และเป็นปัญหาที่ประชาชนคาดหวังว่ารัฐจะต้องรับผิดชอบในการแก้ไข ทำให้ปัญหาเหล่านี้เข้าสู่กระบวนการทางการเมือง ซึ่งเกี่ยวข้องกับปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างประชาชน (Public) พรรคการเมือง (Political Parties) รัฐสภา (Congress) ตุลาการ (Courts) ระบบราชการ (Bureaucracy) ระบบบริหาร (Executive) และราชการส่วนท้องถิ่น (Local Governments) เป็นต้น สิ่งที่จะต้องพิจารณาก็คือ บุคคลหรือองค์กรต่าง ๆ ดังกล่าวมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะอย่างไร และผลของนโยบายสาธารณะกระทบต่อชีวิตของประชาชนในสังคมอย่างไร และมากน้อยเพียงใด ผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย คือ ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์ อาจจะเรียกว่ากลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมือง และประชาชน (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2553)

การกำหนดนโยบายสาธารณะอาจจะพิจารณาถึงประเด็นที่เหมาะสมด้วย กล่าวคือนโยบายสาธารณะที่ดีที่ประชาชนพึงประสงค์ ที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน ซึ่งมีหลักการที่สำคัญคือ การพัฒนาโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วม ปัญหาสำคัญที่ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเป็นผู้ได้รับผลกระทบจากโครงการต่าง ๆ การสร้างดัชนีตัวชี้วัดใหม่ในการพัฒนา เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า นานาประเทศใช้ตัวเลข จีดีพี ซึ่งหมายถึงผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และการเฝ้าระวังสื่อมวลชนที่มีบทบาทต่อการหนดและพัฒนานโยบายสาธารณะ การกำหนดนโยบายมีกระบวนการดังนี้

1. การจำแนกปัญหาหรือการระบุปัญหา: การพิจารณาปัญหาจากการเรียกร้องของประชาชนที่ต้องการให้รัฐแก้ไขว่าเป็นลักษณะใด เช่น ปัญหาความยากจน โดยสามารถจำแนกได้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นยาวนานและประชาชนคุ้นเคย เช่น ปัญหาความยากจน การทุจริต และเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น โรคที่กำลังระบาด เป็นต้น

2. การจัดทำทางเลือกนโยบาย : การกำหนดวาระสำคัญของการจำแนก โดยมีการอภิปรายนโยบายเพื่อแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหานำไปสู่ทางเลือกนโยบายที่จะนำไปปฏิบัติ

3. การอนุมัติให้ความเห็นชอบของนโยบาย : ขั้นตอนสำคัญในการตัดสินใจนโยบายว่าจะเลือกทางใด ต้องคำนึงถึงผลที่เกิดและความสอดคล้องต่อความต้องการของประชาชนและต้องผ่านความเห็นชอบจากสถาบันนิติบัญญัติ

4. การนำนโยบายไปปฏิบัติ : การกำหนดหน่วยงานรับผิดชอบ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์

5. การประเมินผลนโยบาย : การศึกษาดำเนินงานของโครงการและการประเมินผลเสนอแนะและข้อปรับปรุง (Dye, 1984)

สรุปได้ว่า นโยบายสาธารณะเป็นสิ่งที่รัฐบาลเลือกทำหรือไม่ทำ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายสาธารณะคือกลุ่มผลประโยชน์ พรรคการเมืองและประชาชน กระบวนการในการ ดำเนิน นโยบายประกอบด้วย การจำแนกปัญหาหรือการระบุปัญหา การจัดทำนโยบาย ทางเลือก การเลือกนโยบาย การนำนโยบายไปปฏิบัติและการประเมินผลนโยบาย ซึ่งกระบวนการทั้งหมดนี้จะนำไปสู่ การบรรลุเป้าหมายของนโยบาย ตามที่กำหนด

นโยบายกระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานระดับกระทรวงที่ดำเนินงานเพื่อประชาชน โดยเป้าหมายของจุดเน้นจะอยู่ที่ประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติเป็นสำคัญ ภารกิจหลากหลายในความรับผิดชอบต้อง

มีการกำหนดขอบเขตให้ชัดเจน ไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อน สับสนทั้งผู้ปฏิบัติและผู้รับบริการการบริการประชาชน อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วจะเป็นหัวใจของการปฏิบัติงาน ซึ่งอนาคตนับแต่ต่อไป จะถูกชี้นำด้วย นโยบาย และแผน อย่างมีระบบตัวผู้ปฏิบัติหรือบุคลากรของ มหาวิทยาลัยทุกระดับจะได้รับการพัฒนาทั้ง คุณภาพ ทักษะ และ พฤติกรรมให้เป็นคนรุ่นใหม่ที่มีงานทำเพื่อประชาชน (กระทรวงมหาดไทย, 2566) ดังนั้นการ กำหนดนโยบายจึงเน้นไปที่ประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2566 กระทรวงมหาดไทย โดยนายอนุทิน ชาญวีรกูล รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้เสนอ 10 นโยบายประกอบด้วย

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ โดยการน้อมนำแนวพระราชดำริมาประยุกต์ใช้
2. น้ำดื่มสะอาดฟรี ลดค่าใช้จ่ายให้ประชาชน
3. การลดค่าใช้จ่ายพลังงานไฟฟ้าและน้ำมันของทุกส่วนราชการ
4. ส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด
5. การจัดระเบียบสังคมปราบปรามผู้มีอิทธิพล
6. การบริการประชาชนแบบ One Stop Service
7. การอำนวยความสะดวก และดูแลความปลอดภัยนักท่องเที่ยว
8. การส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก การผลิต การตลาด และการจำหน่าย
9. การแก้ไขปัญหายาเสพติด
10. สนับสนุนการพัฒนาระบบสาธารณสุขปฐมภูมิ และการเตรียมความพร้อมท้องถิ่นรองรับสังคม

ผู้สูงอายุ

จะเห็นได้ว่านโยบายทั้ง 10 นโยบาย เน้นการทำงานเพื่อประชาชน การกำหนดนโยบายจึงมีผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องคือพรรคการเมืองและประชาชนรวมถึงผู้มีส่วนได้เสียร่วมกันเสนอแนะซึ่งนำไปสู่การกำหนดนโยบาย ประชาชนทั้ง 10 นโยบายข้างต้น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานในกำกับของกระทรวงมหาดไทย บริหารงานภายใต้กรม ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ตามภารกิจที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดคือส่งเสริมและสนับสนุนองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการพัฒนาและให้คำปรึกษา แนะนำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น การบริหารงานบุคคล การเงิน การคลัง และการบริหารจัดการ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ (กระทรวงมหาดไทย, 2566)

การปกครองท้องถิ่นตามหลักการกระจายอำนาจ ก็คือการที่รัฐมอบอำนาจปกครองบางส่วน ซึ่งมีใช้ อำนาจในทางนิติบัญญัติและมีใช้อำนาจในทางตุลาการ แต่เป็นอำนาจทางบริหารหรือจัดทำบริการสาธารณะ ต่าง ๆ เฉพาะในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับกองกำลังในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของรัฐให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น สรุปรูปการปกครองท้องถิ่น คือ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้เรื่องการปกครอง โดยการกระทำด้วย ตนเอง โดยมีการจัดตั้งองค์กรที่เป็นตัวกลางในการให้บริการสาธารณะ ในการบริหารงานจะเป็นการให้บุคคล ภายในท้องถิ่นเลือกตั้งตัวแทนภายในท้องถิ่นเข้ามาบริหารตามระบอบประชาธิปไตย (สมคิด เลิศไพฑูรย์, 2550)

การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการบริหารงานตามคำแนะนำของกรมส่งเสริม การปกครองท้องถิ่น ที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการกำกับดูแลการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภารกิจหลักคือ ดำเนินการพัฒนาระบบ รูปแบบ และโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งเสริมและ สนับสนุนในการจัดทำ ประสานและบูรณาการแผนพัฒนาท้องถิ่นและวางระบบในการติดตามและประเมิน ผล

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่น และปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมหรือตามที่กระทรวงหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2545)

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมนโยบายกระทรวงมหาดไทย

การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อส่งเสริมนโยบายกระทรวงมหาดไทย อาจจะพิจารณาใช้หลักธรรมได้หลากหลาย แต่ในมิตินี้เห็นว่าหลักพรวาชาธรรม จำเป็นอย่างยิ่งต่อกระบวนการของนโยบาย ทำให้การดำเนินการเกี่ยวกับนโยบายเป็นไปด้วยความราบรื่น หลักพุทธธรรมในข้อนี้ยังสามารถช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายทำงานได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย

พรวาชาธรรม 4 คือ หลักธรรมสำหรับพรวาชา ธรรมสำหรับการครองเรือน หลักการครองชีวิตของคฤหัสถ์ ธรรมะสำหรับความเป็นพรวาชาที่ดี เป็นประชาชนที่ดี หรือเป็นผู้ร่วมงานที่ดี ซึ่งมีอยู่ 4 ข้อด้วยกัน คือ

1. สัจจะ (Truth and Honesty) ความจริง, ซื่อตรง ซื่อสัตย์ จริงใจ พุดจริง ทำจริง เป็นเหตุให้นำมาซึ่งความเชื่อถือหรือไว้วางใจกัน ด้วยการฝึกให้เป็นคนจริง มีหลักเกณฑ์ซึ่งเป็นผลที่ได้มาจากการพูดจริง ทำจริง ทั้งจริงต่อตัวเองและจริงต่อผู้อื่น จริงต่อเวลา จริงต่อหน้าที่การงาน ซึ่งบุคคลประเภทนี้จะแสดงความรับผิดชอบออกได้ ดังนั้น คนที่มีสัจจะ เขาจึงมีหลักประจำใจง่าย ๆ ว่า ไม่ว่าจะทำอะไรก็ต้องทำให้ดีที่สุดจะพูดจาอะไรก็ต้องชัดเจนที่สุด ทั้งยังมีจิตใจที่มั่นคงในศีลธรรม จึงทำให้ประสบความสำเร็จและเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว

2. ทมะ (Taming and Training Oneself; Adjustment) การฝึกฝน, การข่มใจ ฝึกนิสัย ปรับตัว, รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดตัดนิสัย แก้ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา สัจจะจะไปไม่ได้ถ้าหากเราไม่รู้จักควบคุมจิตใจตัวเอง ซึ่งจิตมันจะคิดวนวายสับสนด้วยอำนาจแห่งกิเลส คือ รัก โลภ โกรธ หลง เข้าครอบงำ จะทำให้ตัวเราทั้งสัจจะ เราจึงต้องเอาทมะเข้าควบคุมกำกับจิตใจตัวเองให้มีสติ และปัญญาเพื่อรู้เท่าทันจะได้รักษาสัจจะนั้นไว้ได้ ผู้ที่มีทมะเป็นหลักธรรมประจำใจจึงต้องสามารถหยุดตัวเองได้ คือ ชนะใจตัวเอง ไม่กระทำในเรื่องที่เสียหาย ไม่ทำความชั่ว ไม่ถลำไปในทางที่เสื่อม นั่นคือ ต้องรักษา ศีล 5 ได้ และไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขทั้งปวง

3. ขันติ (Tolerance; Forbearance) ความอดทน, ตั้งหน้าทำหน้าที่การงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง อดทน ไม่หวั่นไหว มั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย เป็นคุณธรรมที่มีความสำคัญมากใช้ควบคุมพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของทั้งคนและสัตว์ เป็นบารมีธรรมในพระพุทธานุภาพ

4. จาคะ (Liberality; Generosity) ความเสียสละ สละกิเลส สละความสุขสบาย และผลประโยชน์ส่วนตนได้ การสละสิ่งของอันเป็นของ ๆ ตนแก่บุคคลที่ควรจะให้ปัน การสละอารมณ์บูดและเน่าออกจากใจ จะทำให้ใจสะอาด สงบ สดชื่น เบิกบาน พร้อมทั้งจะรับฟังความทุกข์ ความคิดเห็นและความต้องการของผู้อื่น พร้อมทั้งจะร่วมมือ ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ จิตใจไม่มีความคับแคบเห็นแก่ตนหรือเอาแต่ใจตัว มีน้ำใจให้แก่กัน

เมื่อนำเอาหลักพรวาชาธรรมประประยุกต์ใช้ในกระบวนการของนโยบายจะส่งผลให้ การระบุดีปฏิบัติมีความถูกต้องแม่นยำขึ้นเพราะใช้หลักของความจริง และการมองเห็นประโยชน์ของประชาชน นอกจากนี้การกำหนดนโยบายก็จะชัดเจนมากขึ้นเพราะสามารถระบุดีปฏิบัติได้ชัดเจน การนำนโยบายไปปฏิบัติก็จะเป็นไปด้วยความเรียบร้อยดีงามเนื่องจากผู้ปฏิบัติใช้หลักของจาคะคือเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความอดทนในการดำเนินกิจกรรมที่สอดคล้องกับนโยบาย พร้อมทั้งหมั่นฝึกอบรมตนเองให้มีความรู้ความสามารถอยู่เสมอ

จากเนื้อหาข้างต้นเมื่อมองในมิติความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบ แนวทางที่จะเป็นไปได้คือการผลักดันให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง นำเอานโยบายทั้ง 10 นโยบายดังกล่าวไปสู่ขั้นตอนของการปฏิบัติตรง ๆ โดยการกำหนดให้อยู่ในแผนปฏิบัติการขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่นทุกแห่งทั่วประเทศ แต่เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ มีบริบทที่แตกต่างกัน การนำเอาหลักทฤษฎี 4 มาประยุกต์ใช้จึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมที่สุด ในเบื้องต้นควรพิจารณาประเด็นที่ว่า นโยบายทั้ง 10 นโยบาย เป็นนโยบายในลักษณะประชานิยม ที่เน้นการให้บริการแก่ประชาชน ส่งเสริมอาชีพ รวมถึงสวัสดิการ โดยแนวทางในการดำเนินการคือ

1. ใช้หลักสัจจะ คือความจริง กระทรวงมหาดไทยควรใช้หลักของสัจจะ พูดจริงทำจริง ใช้ศักยภาพของหน่วยงานเพื่อผลักดันให้นโยบายทั้ง 10 นโยบายของกระทรวงเกิดขึ้นจริง โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก

2. ใช้หลักของ ทมะ คือการฝึกตน กระทรวงมหาดไทยควรส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดได้รับการฝึกฝนอบรมทั้งความรู้และความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับ 10 นโยบาย เพื่อเตรียมพร้อมบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความพร้อมสำหรับการดำเนินการตามนโยบาย

3. ใช้หลักของขันติ ความอดทน กระทรวงมหาดไทยควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้มีความเพียรพยายาม อดทนอดกลั้นในการวางแผนดำเนินการตามนโยบายทั้ง 10 นโยบาย ให้บรรลุเป้าหมาย

4. ใช้หลักของจาคะ คือเสียสละ กระทรวงมหาดไทยควรเสียสละ กำลังคน กำลังทรัพยากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเสียสละเวลา ความสุขส่วนตนในการดำเนินนโยบายทั้ง 10 ให้บรรลุเป้าหมาย

จากแนวทางในการดำเนินการข้างต้นจะเห็นได้ว่า การดำเนินนโยบายทั้ง 10 ประการให้บรรลุเป้าหมาย ไม่ใช่จะทำได้โดยง่าย ต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่ายด้วยกันทั้งภาครัฐภาคเอกชนภาคประชาชนต้องให้ความร่วมมือ ร่วมกันเป็นหนึ่งเดียว เพื่อให้นโยบายดำเนินการได้จริง และบรรลุเป้าหมายตามที่ได้กำหนดไว้

สรุป

10 นโยบายหลักของกระทรวงมหาดไทย ประกอบด้วยสาระสำคัญคือ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและสร้างรายได้ ตามแนวพระราชดำริ น้ำดื่มสะอาดฟรี ลดค่าใช้จ่ายให้ประชาชน การลดค่าใช้จ่ายของประชาชน ส่งเสริมการใช้พลังงานสะอาด การจัดระเบียบสังคม การบริการประชาชนแบบ อำนวยความสะดวกและความปลอดภัย ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก การแก้ไขปัญหาเสพติดและสนับสนุนการพัฒนาาระบบสาธารณสุขปฐมภูมิ การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการได้ครบทุกนโยบาย แต่สำหรับการดำเนินนโยบายให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องประยุกต์หลักพุทธธรรมเข้ามาใช้ด้วย คือ ใช้หลักของสัจจะ ความจริง เข้ามาใช้ในการกำหนดปัญหาและการดำเนินงานอย่างโปร่งใส ใช้หลักทมะ การฝึกอบรมประสบการณ์อยู่เสมอ ให้มีความรู้ความสามารถในการดำเนินงานทุกด้าน ใช้หลักขันติ ความอดทนสู้งาน ส่งเสริมให้บุคลากรมีความขยันปฏิบัติงานอย่างเต็มศักยภาพ ใช้หลักจาคะ คือเสียสละเพื่อส่วนรวม เพื่อดำเนินนโยบายให้บรรลุเป้าหมาย ตามปณิธานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มุ่งเน้นการบริการประชาชนเป็นเลิศ แนวทางในการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำนโยบายทั้ง 10 ประการไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างจริงจัง ควรดำเนินการดังนี้ คือ ประการแรก ใช้หลักสัจจะ คือความจริง กระทรวงมหาดไทยควรใช้หลักของสัจจะ พูดจริงทำจริง ประการที่ 2 ใช้หลักของ ทมะ คือการฝึกตน ส่งเสริมให้บุคลากรในสังกัดได้รับการฝึกฝนอบรมทั้งความรู้และความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับ 10 นโยบาย เพื่อเตรียมพร้อมบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความพร้อมสำหรับการดำเนินการตามนโยบาย ประการที่ 3 ใช้หลักของขันติ ความอดทน กระทรวงมหาดไทยควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรได้มีความเพียรพยายาม อดทนอดกลั้นในการวางแผนดำเนินการตามนโยบายทั้ง 10 นโยบาย ให้บรรลุเป้าหมาย ประการที่ 4 ใช้หลักของจาคะ คือเสียสละกำลังคน กำลังทรัพยากรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการเสียสละเวลา ความสุขส่วนตน

ในการดำเนินนโยบายทั้ง 10 ให้บรรลุเป้าหมาย เมื่อดำเนินการดังนั้นก็ส่งผลให้นโยบายทั้ง 10 ประการเป็นไปด้วยความเรียบร้อยดีงาม ประชาชนได้รับประโยชน์จากนโยบายอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2545). *อำนาจหน้าที่*. สืบค้น 10 มกราคม 2567 จาก <https://www.dla.go.th/servlet/DLAServlet?visit=history>.

กระทรวงมหาดไทย. (2566). *แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2566-2570*. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.

_____. (2567). *ประวัติความเป็นมาของกระทรวงมหาดไทย*. สืบค้น 13 เมษายน 2567 จาก <https://moi.go.th/moi>.

รัฐบาลไทย. (2566). *นโยบายจัดทำงบประมาณปี 67 ของหน่วยงานกระทรวงมหาดไทย*. สืบค้น 11 เมษายน 2567 จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/72949>.

สมคิด เลิศไพฑูรย์. (2550). *กฎหมายการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมมถการพิมพ์.

สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2553). *นโยบายสาธารณะ: แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ*. กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.

Dye, T.R. (1984). *Understanding Public Policy*. (5th ed). Englewood Cliffs New Jersey: Prentice-Hall, Inc.

Easton, D. (1953). *The Political System: An Inquiry into the State of Political Science*. New York: Alfred A. Knopf Inc.

